По конфіскаті — наклад другий.

Ч. 37 (191). Львів, неділя 18. лютого 1923. Оплачено гуртом. Рік II

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Часопис А. Чаш... 6.

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеґрамів Громадський Вістник Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 7000 Мп.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 9500 п. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 50 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 9500 мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 300 мп.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Львів, 17. лютого 1923.

Висока школа. На днях відбута анкета в університетській справі пригадала українському громадянству, засклепленному в щоденних турботах, а по части й дрібному суматошному політиканстві, більш як дволітнє істнування осередка й огнища національної культури.

Український університет, справжній університет, як виявили два роки його істнування, дійсна висока школа, — завершує самовизначення українського народу на його західній области. Є це кристалізація давно заложеного в ядрі народньої маси високого культурного рівня, старої тисячелітньої культури, є це прояв невмірущого духа народу, що [illegible] бажає вилитися в живий синтетичний зміст національно-культурної зрілости.

Через складні умовини політичних супротивностей, через непереможні ворожі затії та й через нашу непідготованість до великого моменту, ми поки що не вспіли увінчати нашого національно-політичного істнування реальними, конкретними формами національно-державної незалежности. У важких змаганнях, в боротьбі на право й на ліво проти безчисленних ворогів зовнішніх і — на жаль — внутрішніх, ми не змогли поки-що усамостійнитися політично. Сталося це, між иншим, й тому, що наша непідготованість не обмежувалася тільки до політичних елементів, але — що важнійше! — до культурних.

І тому, коли невдача стала очевидною, коли не було сумніву, що наша боротьба за найвище і насущне право Нації, за її повноправність мусить бути розложена на короткі вправді етапи, але все таки етапи, молодше покоління народу, покоління діяльних борців, котрим вирвано зброю із стомлених рук, почало будову нових баталіонів із синтетичного будівництва національної культури. Одним з тих бастіонів, одною з найпевнійших фортифікацій нашого народу, є український університет.

Хіба зайвим було би говорити нашому громадянству про вагу національної культури для вдержання істнування нації, для її витримки в найтяжшу добу політичного лихоліття. Приклад гелленської культури, що після втрати політичної незалежности Гелляди, зуміла полонити всесильний Рим і вкінці довести до повстання візантійської імперії, вказує наглядно на кермуючу, всевладну і непоборну роль культури. І наша історія має такі приклади і докази. Українська культура після втрати нашої державности князівського періоду завоювала Литву і Польщу. Ягайлони довго жили під непереможним впливом нашої культури, яка проявлялася в опануванню всіх царин життя, від урядової мови починаючи і малярством та літературою кінчаючи. Польська шляхта, йдучи на повне політичне й економічне погноблення українських земель, не могла встоятися перед непоборним і важенним впливом нашої могутньої культури. Навіть „кресові“ короленята, котрих завданням було вигубити, винищити все українське, мимовільно були примушені значно асимілюватися до українських звичаїв, обичаїв, уборів, форм, до всього того, що зберіглося в народньому ядрі і не впало жертвою татарського вандалізму. Ця міць і незнищимість української культури була одною з основних підвалин першої великої української революції Б. Хмельницького та дала змогу відродитись українській державности в козацько-гетьманській республиці. І другий раз після першої Великої Руїни світячою зорею на хмарнім небі України остала українська культура. Та в найми взяла її Росія, а Петро Великий послужився нею для створення політичної могутности російської імперії.

Роль української культури й під сучасну пору після деякого знесилення нашого народу є дуже велика, просто домінуюча. Вісти, що приходять з другого боку Збруча, вказують як полонила вона Велику Україну. Школа і церква у вузшому значінню, а народня маса в як найширшому стали її прибіжищем, захистом, обороною і скарбницею. А з тієї загальної скарбниці, з того незнищимого ґрунту й розвіту української культури мусить вирости міцне дерево всеукраїнської державности.

(—*ів.*)

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Анґлійська політика.

Престольна промова анґлійського короля.

Престольна промова анґлійського короля.

Отвираючи нову сесію парляменту, король Юрій V. торкнувся у своїй промові головно таких справ: французької акції на Поруру, управильнення анґлійських боргів Америці та розбиття льозанської конференції. Король розпочав промову поглядом на справу воєнних відшкодувань та згадкою про льондонську конференцію.

„Конференція, яка радила у Льондоні з початку грудня мин. року — та займалася справою воєнних відшкодувань, зібралася наново у січні в Парижі. Мій уряд, бажаючи довести до цілковитого управильнення репараційного питання, зробив союзним державам дуже великі уступки відносно питання боргів, належних Анґлії. Надзвичайно жалію, що було неможливо осягнути спільне порозуміння. Анґлійський уряд слідкує за подр[illegible] руки, не беруч[illegible] одначе [illegible]ласти в них. Мій уряд [illegible] робити союзник[illegible] ких труднощів, хоча [illegible] такої думки, що не може згодитися на ці операції, ані брати в них якунебудь участь“.

Переходючи до справи льозанської конференції король заявив, що „на протязі останніх трьох місяців представники мойого уряду йшли рука об руку з представниками союзних держав у Льозанні та з усіх сил намагалися зробити кінець воєнному станови, який триває на Сході вже майже вісім літ. На превелекий жаль, не вважаючи на дух примирення, який виказали союзники, та на величезні уступки, які вони готові були зробити, турецькі делеґати відкинули мировий договір, котрий стояв вже перед завершенням. Але я маю надію, що турецький уряд таки рішиться приняти договір, як що матиме в руках докладний звіт про перебіг переговорів. Сподіюся також, що в наслідок цього не буде загроженою майбутня стабілізація турецької держави“.

Що торкається анґлійського боргу в Америці, то король висказав свою радість з приводу вістки про недалеке вирішення цієї справи. „Воно є доказом на добру волю анґлійського народу виконувати приняті зобовязання“.

Кінцева частина престольної промови була посвячена питанням внутрішньої політики, передусім проблемі безробіття та полекшам, які має отримати сільське господарство.

Дискусія над престольною промовою.

Пополудни 13. ц. м. переведено в набитій салі анґлійського парляменту дискусію над престольною промовою.

Уніоніст Робертс зазначив, що в історії Анґлії ніколи ще не було такого періоду, в якому закордонні відносини грали би більшу ролю, ніж тепер. Відносно акції Франції на Поруру, промовець заявив, що „серця Анґлійців бються для союзників. Вони бажають Франції успіху в акції, хоча, правда, на думку Анґлії ця акція не поведеться. Анґлійці бажали би, щоби ця думка показалася невірною“.

Инший речник уніоністів, К[illegible] лінтвуд [illegible], підкреслив [illegible] трівкого [illegible] французс[illegible] гально-евр[illegible] станов[illegible] можуть бути усунені тісною співпрацею Анґлійців з Французами.

Представник Лейбур-парті Ремзей Мекдональд висловив погляд, що французька окупація Поруря не може мати ніякого успіху. Промовець з жалем згадав про духа, який керував союзниками при встановленню у Версалі своєї репараційної політики. Становище Анґлії відносно рурських подій є доброзичливо — невтральне. — Мекдональд звернувся з закликом до всіх партій, щоби взятися за вирішення важкої проблеми безробіття без усяких пересудів. Потім поставив запит до премієра, чи зроблено з боку Анґлії якісь кроки відносно заплати Францією належних Анґлії боргів.

Бонар Лоу торкнувся ширше всіх вищезгаданих питань та найдовше спинився на справі відшкодувань загалом та з окрема на французькій акції в Поруру. Він доказував справедливість свого ранійшого погляду про „небезпечний експеримент“, за який взялася Франція, та який „може стати економічною катастрофою для всієї Европи“.

Пр. 96/23. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Громадський Вістник“ число 30. (184) з дня 8. II. 1923. в артикулах під заголовками: 1) „Дві цінности“ в цілості 2) „Преса“ уступ між словами: „на Україні“ і „Тому дивоглядними“, 3) в рубриці „Новинки“ (підзаголовок) „Добровольці“ в уступах між словами: а) „Куди слід“ і „Щойно після цього“. б) від слів: „Бракувало лише“ до кінця, 4) в рубриці „Станиславівський Вістник“ артикул: „Образок з бранки“ а) з листі зі Станиславова в цілості: б) уступ між словами: „поборової комісії“ і „Війтом“, п) уступ між словами: „війська“ і „Науку“, містить в собі єство ad 1) 2) 4) ц) злочину з § 65 а) [illegible] к., ad 3) провини з § 305 з. к., ad 4) а) провини з арт. V. зак з 17. XII. 1862 U. 8/63 Держ. дн. роз. ad 4) б) вровини з § 305 з. к., узнав доконану в дни 7. лютого 1923 конфіскату за опрадану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 процедури карної заказ дальшого поширювання того друкового письма. Зза разом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ex 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 8. лютого 1923.

(Підпис нечиткий.).

Промова англійського премієра, як найважнійший момент при відкриттю парляментської сесії в Англії, була зреферована у вчорашньому числі нашої ґазети в останніх телеграфічних відомостях. Вона дає такий ясний погляд на ролю Англії у світовій політиці, що вона вимагає окремої широкої статті.

:: Запрошення на ::
Театральну Ревуту
видає цілий день Союзний Базар.

Промова посла Павла Василчука в польськім соймі 7-го лютого 1923 р. при дискусії над тимчаговим 3-місячним буджетом.

Високий Сойме! Хаотичний стан скарбової господарки держави відчувають всі громадяне держави. Особливо елемент найменш-заможний і бідний, якого ми, Український Клюб, являємось тут представниками. О скільки той господарчий хаос, безладдя скарбово-фінансової господарки для деяких польських каст або инших може лежить в їх інтересі, — бож на тому великий капітал робить грубий інтерес, то наші верстви, нарід селян і робітників, найбільше на тому терпить. Ми уважаємо, що в демократичній державі потреби всіх громадян мусять бути в одинаковій степені обняті в буджеті. До тепер того в кожному польському буджеті не було нема того і в теперішньому прелімінарі, який обговорюється. Знаходимо тут дійсно квітки, що виросли на заболоченому державному польському життю.

Зверну увагу панів на кілька тільки таких цікавих параграфів. А саме: В частині 13-й прелімінара є кредити ще з року 1922. § 2. (читає) „релігійні визнання: допомоги католицькому духовенству, що позбавлене власних відповідних доходів, признані були ухвалою Ради міністрів ще 25 вересня мин. року. Нагла допомога в сумі 209,978.000 мп." Прошу панів, католицька релігія в польській конституції займає перше місце, одначе це є вона по конституції привілейована? Прошу [illegible] якої [illegible] переконати [illegible] по мойому переконанню ті священики не потрібні. З якої рації видається і прелімінується суми для католицького духовенства і в той спосіб його упривілейовується? (Гломбіньскі: „держава обняла релігійний фонд і тепер з цього фонду мусить визначати кредити"). Так, але є і инші фонди.

І не кажу про те лише для того, щоб бажати якихсь надзвичайних кредитів для духовенства инших віроісповідань. Ми стоїмо на тому ґрунті, що громадський гріш, який платять громадяне всіх релігій, не можна уживати для священиків якогоб то не було віроісповідання і таким чином не робити жадних привілеїв. При тій нагоді зверну увагу панів на той ненормальний стан, який панує на землях, які ми представляємо: на Волині і Холмщині. Відомо панам з ґазет і з промови нашого товариша Підгірського, що багато наших церков висвячено на костели насильно, так, як колись царський уряд нашим прадідам уніятські церкви перемінював на православні (крики, шум, голос: „Тераз кшивда направйона"). Пане Ковальчук, здається ви краще від инших повинні знати, що справа уніятська не є справою польською, — тільки справою українського народу. То є експеримент на цім кордоні зі сторони сходу і заходу, а відбивається він на нас. „Де пани бються, хлопам чуби болять". Чому ці ксьондзи, спроваджені до загарбаних церков, коли вже так багато говориться про кривду католицької людности — а кривди католицької людности ми ніколи не хочемо — для чого ці ксьондзи по селах, де насильно перевисвячено церкви, не встані вижити при допомозі практик релігійних із своїх парохіян? (голос: „забуваєте, як то було з тими церквами? Замало їх. А скажіть чи православне духовенство не одержує винагородження?") Не одержує, я зрештою не стою за тим, щоб воно одержувало, але воно не одержує. (голос: „300 марок на місяць". „Не перешкаджайте, нехай говорить"). То є прошу панів, одна з тих квіток. Зверну вашу увагу на другу. В частині 16-ій Кошторису Мін. роб. пуб. під §. 2. стоїть: „кредит на позички для пошкодованих від підпалів в Східній Галичині 800 міл."

Прошу панів, добра то річ помагати знищеним, але той кредит, як всім відомо, має спеціфічний характер. Йде там боротьба й допомагають обшарникам. На ту ціль уживають громадського гроша зі скарбу держави (голос на правиці: „Дайте докази. Не на обшарників!" Дубанович: „Ви не знаєте тих відносин?") Найкращим доказом є щоденна преса, там знайдете докази. (Веселість). Дальше, позичка для Товариства „Польське Обєднане Пароплавство" — 500 міл. Добра річ підтримувати пароплавство, але то є виразне підтримування цілого ряду підприємств „урапатріотичних" (голос на правиці: „а ви хочете яких? жидівських?"). Підприємств, які мають на ціли певні аспірації „вшехнародове", імперіялістичні. (Голос на правиці: [illegible] Но кажу вже про те, [illegible] сім на нічому це оперт[illegible] ня патріотичну капіта[illegible] на правиці: „пане, то є [illegible]ска". Гломбіньскі: „то з наших грошей з податків". Голос на правиці: „тут є керовник одбудови, запитайтеся його, для кого йдуть гроші на одбудову". Голос на лівиці: „говоріть так завжди, то будуть боронити буджет"). Дальше — кошторис головного земського уряду, відділ 4. Є тут кредит на осадництво, кредит додатковий новий, споряджений вже теперішним правительством. Проектоване мимо кредитів для переносу з одного відомства до другого, 7 міл. в чимсь, прелімінувано 603,750.000 марок на кредитову поміч для осадників і реемігрантів з Вестфалії.

Справа земельної реформи обходить всі верстви селянські. Але, коли замісць земельної реформи підсувається суррогат, коли думається наділяти землею поодинокі особи, які в той чи инший спосіб комусь, сказав би я, прислужилися, то прошу панів не вільно того робити коштом цілої суспільности. (Ваховяк: „вони Поляками зоставали в Вестфалії, розумієте — така історія". Ріжні окрики). Прошу панів, я знаю тільки те, що осадництво провадиться коштом нашого селянина. Йому землі не дається, а за його гроші осаджується людей инших — чужих і в той спосіб подвійно кривдиться наших місцевих людей. Це є кредити, проти яких будемо завжди боротися, бо вони змагають до упривілейовання пануючої народности і до покривдження инших народностей їхнімже коштом. Всі ці кредити не згідні з духом конституції. (Ваховяк: „але конечні. Ви таких річей не розумієте"). Може бути, що ви краще розумієте, але ви мені не можете відмовити, що я також маю свою голову.

Вже теперішне правительство прелімінувало кредити на освіту і доживлення дітей. Теперішне правительство прецінь запевняло, що буде працювати згідно з конституцією і я признаю, що власне це є перший уряд, який мав відвагу ствердити, що до тепер в відношенню до инших народностей діялися річи не вмістні і жадний уряд не мав відваги до того признатися, що діялося під тим оглядом зле. Одначе — чи то зза поспіху, чи може з инших причин правительство наших потреб, потреб людности української і білоруської, які то потреби, що так скажу, є відокремлені від потреб загально клясових, наших потреб національно культурних в области шкільництва і помочи дітям не взяв під увагу. Правительство тих наших відокремлених потреб не захотіло прихильно потрактувати. Прелімінувано на утворення трех нових учительських семінарій 117.580 тисяч м. п. і на 9 нових препаранд, приготовуючих кандидатів до учительських семінарій 26 міл. з чимсь. Нічого не говориться і нема ані одної марки, призначеної на українські школи, а прецінь в тій области ми найбільше покривджені. (Голос: „А жиди кажуть, що вони більше").

Панове, здається, знають, що ми маємо тілько одну приватну ґімназію повну і другу 4-клясову рівнож приватну. Чи панове думають і не захотять признати нам права, що маємо право жадати, аби держава на кошт публичний удержала наразі хоть одну ґімназію, чи не маємо права жадати хоч одної учительської семінарії, української народньої школи? Прецінь то є загальні річи і того навіть не маємо.

Рівнож в области доживлення дітей, опіки над ними — що робиться? В найкращім випадку приймають їх до польських притулків одначе з тим, що насильно мусить перейти на римокатолицизм (протести) це факт. Візьміть, панове, Холмські охронки т-ва доброчинности і там знайдете багато прикладів (Залуська: „казки, байки"). Візьміть, панове охоронки на Волині і на всіх так званих „кресах". Стан такий не є нормальний. Прецінь істнують українські доброчинні т-ва і їм українських дітей не дається в опіку, а коли українське громадянство встигне зорґанізувати ті захоронки, то правительство нічого не дає, або як дає, як я чув у Ковлі, то такі марні гроші, що не можна виживити на ті гроші й одної дитини. Як панове думають, чи не маємо підстав жадати від уряду, аби дав нам на ту ціль гроші? Коли видається поодиноким особам не правним а фізичним, ксьондзам або якимсь иншим самаританкам, то для чого ми маємо бути покривдженими (голос: „повинно даватись орґанізаціям"). Отже ми маємо орґанізації. От це й є ті квітки, які поросли на болоті польського державного життя.

Маршалок: п. посол ужив другий раз невластивого виразу. Не призвав я до порядку, бо думав, що це випливає з недостаточної знайомости з польською мовою. (пос. Василчук протестує). Прошу вас піддатись увазі.

(Докінчення буде.)

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Велика Україна.

Суд над повстанцями.

Засудом революційного трибуналу отаман Задорожній, його помічник Зелізняк і 40 чоловік, що належали до його повстанського загону присуджені до розстрілу без пристосовування амнестії. Справа отамана Орлика, який згинув при полоненні його загону і 53 його спільників буде розглядатися в київському революційному трибуналі. Всім учасникам загрожує кара на смерть.

Голод на Україні.

В теперішній час на Україні нараховується 1200000 людей, які потребують харчової допомоги, з них 350000 людей в одеській губернії, 550000 — в Катеринославщині і 300000 — в Донецькій. Є засоби допомогти лише 300000 людей потребуючих допомоги.

Шкільна справа на Україні.

На нараді про становище шкільної справи, яка була скликана комісаріятом освіти на Україні, вияснилось, що становище учительства на Україні є безнадійним. Цю безнадійність особливо підкреслили представники Донеччини і Катеринославщини. Були випадки, коли учитель за весь рік одержав всього два пуда збіжжа. Навіть по містах учителі цілі місяці не одержували пенсії. Наприклад в Одесі одержували 13—16—20% процентового мінімума, який й без того являється напівголодним. На селі становище учителя не краще: тут заробітня платня вагається від двох до десяти пудів збіжжа на місяць; сільські громади не виконують уложених їми колективних умов. Наслідком цього являється той факт, що в Миколаївській губернії замісць 8000 учителів і 120000 учнів 1915 року тепер лишилось тільки 2900 учителів. На Харківщині, в Сумському повіті, деякі учителі примушені вдатись до заняття крамарством.

З Бесарабії.

Букарешт, 9. лютого 1923.

Справа Бесарабії, яку Румунія уважає за вирішену, не є вирішена в душі українського населення, не є полагоджена в психіці селянських мас, які ні на хвилю не можуть погодитися з сучасним станом, уважаючи його хвилевим, перехідним. Загальний настрій населення — це вижидання, спокійне, пасивне, але повне віри. Ніхто не обявляє жадної діяльности, уважаючи передвчасною, чекаючи, аж за Дністром закріпиться який небудь державний організм, який матиме вплив на долю Бесарабії. Навіть Молдаване не вірять у приналежність Бесарабії до Румунії.

Український рух натрапляє на перепону далеко міцнійшу, як терор влади — ця перепона, то віра в те, що самостійницькі змагання ослабили Росію і пхнули Бесарабію в обійми Румунії. Короткозорість Бесарабця не дозволяє йому глянути на справу з ширшого становища і приневолює його турбуватись тільки справою своєї провінції, свого села чи містечка.

Влада більше ворожо ставиться до російських кругів чим українських, знаючи, що Румунії не вигідно сусідувати з імперіялістичною Росією. І тому по селах офіціяльно істнують тільки українські школи, хоч ізза недостачі свідомих українських учителів, наука часто відбувається в російській мові. Селянство хоч у політичному значінню тяготить до Росії, то в культурно-національному воно прихильне українському рухові, бачучи, що діти далеко лекше вчаться рідною мовою ніж чужою та улягаючи інстинктовним нахилам до рідного, українського. В хотинській ґімназії викладова мова українська і коли румунський король відвідав ту ґімназію, то дав до зрозуміння, що для нього біль-

ше бажана українська мова ніж російська.

Недавно переведено в Бесарабії земельну реформу і треба признати, що румунська влада не йде слідами польської, не кольонізує українських земель, а трактує Українців на рівні з Румунами, наділюючи землю для всіх однаково. Землю віддається тільки місцевим селянам, не вільно навіть переїхати з повіту до повіту. Висота наділу землі не перевищає $3^1/_2$ д. сятин.

Що до адміністрації краю, то переведено деякі зміни, а саме скасовано земства, а повітові комісаріяти назначується урядом. Населення має право вибирати тільки війтів і міліцію.

Заходять чутки, що уряд приготовляє реформу конституції, при чому намічено культурно-освітну автономію для Бесарабії. Недавно покликано до війська нові річники, а українських новобранців змішано з Румунами і вислано в глиб краю.

Підчас виборів до парляменту вибрано послами переважно наплюваних осібняків, що не мають звязків з народом, ані симпатії, а заступають Бесарабців формально, для власної користи за гріш. Коли між послами є люде політично вироблені, то вони здебільша ворожі українським ідеалам.

Бесарабія відтята від світа, позбавлена звязків з Україною, не злучена нічим з Буковиною ні Галичиною. Всякий вищий прояв духового життя народу здавлений чоботом „сіґуранци", в жадному селі ні місточку немає читальні чи аматорського гуртка.

Влада не в силі удержати ладу ні уздоровити відносин; в краю розпаношене хабарництво, а хабар є одинокою зброєю до осягнення якоїнебуть мети. Відношення до влади крайно вороже. Це влада розуміє, не довіряє масам, раз-у-раз проголошує воєнний стан, поготівля, назначує сторожі, стежі ітд.

Серед Румунів, що вміють дивитися на дальшу мету, дозріває думка, що Бесарабія, це болюче місце Румунії, що при першій нагоді хтонебудь зпоза Дністра діткнеться тої рани і що ця операція може принести болючі потрясення цілого державного орґанізму. Але засліплення й імперіялістична дурійка уряду не дозволяє Румунії глянути дійсности в очі, не скривати струсиної голови в піску і стати на ґрунті самоозначення народів. Але політика струса мститься на кожній державі і колись помститься на Румунії.

Observator.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Поруря.

Положення в Рурщині.

Населення продовжує пасивний спротив. В Гельзенкірхен арештовано 32 Німців за бойкот окупантів. В Діссельдорфі увязнено 2 урядників, які підпалили військові касарні, де мешкають Французи. В Ессен арештовано предсідника професіонального союзу готелярів і бурмістра та кількох робітників за знищення електричних проводів і залізничих шин. Наслідком страйку ціле місто Ессен, а також всі лічниці і копальні є без електричного світла.

Вивіз вугля.

Дня 14. лютого з Діссельдорфу вивезено 75 потягів вугля до Франції і Бельгії, два потяги до Італії, два до Швайцарії і 1 до Голяндії.

Розброєння міліції.

Окупаційна влада роззброїла всі відділи німецької міліції в Рурщині і заступила їх французькою поліцією.

На залізницях.

Всі залізничі стації в Рурщині обсаджені французьким військом. Потяги обслугують самі Французи під охороною війська.

Бельгійці в Рурщині.

На днях приїзджає до Рурщини кількадесять промисловців для переговорів з Французами в справах поділу вугля між Бельгію і Францію.

Страйк.

Французькі війська обсадили копальні вугля в Ессен. На знак протесту робітники проголосили страйк.

Анґлійці уступають з Рурщини.

Англійські війська опускають Рурщину і передають окуповану область в руки Французів.

Приїзд анґлійських послів.

Чотирох анґлійських послів соціялістичної партії зажадало від уряду паспортів і виїхало до Рурщини для провірення ситуації.

Справа Клайпеди.

Рішення Ради Амбасадорів.

Рада Амбасахорів вирішила справу Клайпеди згідно з бажаннями населення. Клайпеда прилучується до Литви під деякими ґарантіями.

Радість в Клайпеді.

Вістка про децизію Ради Амбасадорів викликала в Клайпеді велику радість. Населення витає повстанців з ентузіязмом і готовиться до урочистого свята злуки з Литвою.

В Клайпеді.

Повстанчий уряд в Клайпеді не вислухав наказу Ради Амбасадорів і не уступив місця для уряду, який назначила коаліційна комісія. Це викликало нове напруження. Мимо заборони ковенського уряду, з Литви прибувають до Клайпеди нові військові відділи. Недавно прибув полк кавалерії аж під Сували. Головним вождом повстанців іменовано Людриса офіцира литовської армії.

Польща окупує невтральну смугу між Виленщиною й Литвою.

Перестрілка між польськими й литовськими військами.

Як відомо, Рада Ліґи Народів рішила 2. ц. м. невтральну смугу, що поміж Виленщиною й Литвою, поділити пожіж Польщу й Литву. Литовське представництво гостро запротестувало проти цього рішення і загрозило війною, одначе Рада Ліґи Народів на цей протест не звернула уваги. Користаючи з рішення Ліґи Польща зразу почала концентрувати війська на Виленщині, на що Литва відповіла теж військовою концентрацією.

14. ц. м. делеґат польського уряду у Вильні вислав ось яку радіотелеґраму: „Ковно, міністрови внутрішних справ. По наказу мого уряду починаю 15. ц. м. займати цю часть невтральної смуги, яку рішення Ради Ліґи Народів з 2. ц. м. признало польській владі. Повідомлюючи про це маю честь прохати Вас, пане міністр, щоб Ви видали підчиненим органам зарядження, котрі мали б на меті запобігти можливим непорозумінням. Жду на радіотелеґрафічну відповідь. Валери Роман, делеґат уряду в Вильні.

15. ц. м. о год. 7. зранку вирушили з ріжних місць відділи польської поліції й кордонної сторожі в глибину невтральної смуги. Нараз оказалися литовські партизантські відділи, які вступили в бій з польськими стражами. Під с. Пускарнею ранено 1 польського старшину й 2 вояків з куріня кордонної сторожі. На ріці Снеге під Війтовом литовський відділ висадив міст. Залізничу стацію Лейкуни здобули польські війська боєм о год. 1·30 попол. Литовський відділ боронився там завзято. З польського боку 7 ранених і 1 убитий. Теж під Олькенниками, Лейбушею та Клепарами прийшло до перестрілок, у яких ранено 4 польських поліцаїв. Біля Орам Литовці висадили 3 мости Польські відділи взяли 11 полонених, з того 5 рядовиків і 1 підстаршину правильного литовського війська.

Найблизші дні вияснять, чи події на невтральній смузі розвинуться так, що можна буде говорити про польсько-литовську війну. 12. ц. м. до Секретаріяту Ради Ліґи Народів наспіла телеґрафічна нота литовського уряду з протестом проти рішення Ради Секретаріят рішив на ноту не відповідати, лише подати її зміст усім членам Ліґи та виготовити меморіял, який доказуватиме право Ліґи рішати про поділ невтральної смуги. Є це безсумнівним польським успіхом у справі невтральної полоси.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

З польських справ.

Боротьба з доріжчею.

Економічний комітет ради міністрів, а пізнійше комісія для боротьби з доріжнею безоглядно заборонили вивозити за кордон: жито, пшеницю, овес, худобу, коні, свині, вівці, мясо, товщі й масарські вироби. На вивіз ячменю, солоду, яєць і цукру треба дозволу від Головного Уряду привозу й вивозу. Економічний комітет ухвалив помагати автономічним установам при масових закупнах харчів, які відтак продаваноб по низьких цінах.

Збільшення податків.

Скарбовій комісії предложено проєкт збільшення доходового податку. Він повинен бути проґресивний від 2 відс. при доході 2,000.000 мп., до 25 відс. при 115,000 000 доходу. Податок від поборів повинен виносити від 0·3 відс. при 2 міліонах поборів до 11·5 відс. при 50 міліонах Це підвищення податків обовязувалоб на 1923 р.

Мін. Вл. Ґрабскі заходиться направляти скарб.

Мін. скарбу Ґрабскі задумує почати небаром орґанізувати Емісійний Банк. Праці в цьому напрямі пічнуться після ухвалення відповідного закону в соймі. Мін. Ґрабскі заповів, що уряд не буде давати кредитів великому промислови, хиба сплата відбуватисяме в добрій валюті, щоб державний скарб нічого не тратив. Викликало це невдоволення великих промисловців, особливо в Лодзі.

Видалення чужинецьких еміґрантів із Польщі.

Ґен. Сікорскі заявив, що адміністраційні власти І. інстанції вже управнено безапеляційно виселювати з Польщі всіх чужинецьких еміґрантів, які перебувають на її терені нелеґально, себто прибули після 12. жовтня 1920. Цей розпорядок не дотичить політичних еміґрантів, а звертається проти жидівських еміґрантів з України. Заходи жидівських послів в цій справі не принесли ніякого успіху.

Похід на „креси".

В Варшаві заснувався комітет під назвою „Польске Товаржиство Опекі над кресамі", у якому проводять: Ст. Гломбіньскі, Заморскі, Корфанти й инші ріжнокаліберні „Хієновці". Метою товариства спольонізувати „креси" при помочі відповідної кольонізації, шкільництва ітд., веденої місцевими „кресовими" Поляками.

Сенат про скарб.

В сенаті ухвалено буджетову провізорію приняту соймом. За провізорією голосували ППС., Визволенє й Пяст, проти „Хієна" й Жиди.

Представники „Хієни" гостро виступали проти заведення злотого мірника, бо це може зруйнувати весь кредит і підкопати господарку. Мін. Ґрабскі у відповідь заявив, що уздоровлення скарбу неможливе без емісії польського злотого і без негайного перечислення державних доходів на злоте.

Не хочуть позичати злотих.

Майже всі більші міста внесли до міністра скарбу прохання о більші позички. Мін. Ґрабскі відповів що дасть кредити, але перечисливши їх на злоте. На це петенти не годяться, слушно передбачуючи дальший катастрофальний упадок марки польської. Супроти цього мін. Ґрабскі відмовив позички.

Справа передачі краєвих будинків у Львові польському університетови.

Соймова правнича комісія рішила, що передача краєвих будинків у Львові польському університетови не суперечить конституції.

Numerus clausus.

До проєкту „Хієни" в справі numerus clausus на висших школах у Польщі для непольських студентів приступили теж людовці. У конституційній комісії, в якій тепер цю справу обговорюється, пос. Кернік (Пяст) поставив ось-яке внесення:

„Арт. 85 і 86 закону про академічні школи з 13. VII. 1920 змінюється ось як: Ради Виділів означать що-року для кождого виділу найвисше число студентів і вільних слухачів, яке з уваги на поміщення й наукові засоби може з повним пожитком користати зі студій. При приниманню студентів і вільних слухачів незалежно від загальних умов, передбачених законом, слід уважати, щоби поміж принятими на даний Виділ кандидатами, справедливе було чисельне відношення, яке би відповідало відношенню національних меншостей у державі".

З уваги на це внесення „Хієна", яка на нього погоджується, відкликала своє попереднє внесення в цій справі. Numerus clausus для польських висших шкіл при даному порозумінню між людовцями й правицею слід уважати, наче-б-то було вже ухваленим. Аргументи жидівських послів, що numerus clausus противиться конституції, сторонників numerus clausus не переконали.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині присимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.*

В дітях наша будуччина — наша доля і воля. Найкраще дбає про майбутність народа той, хто жертвує на „Рідну Школу".

Совітська Росія.

Комуністи і робітники.

По офіціяльній совітській статистиці число комуністів за останні півроку в професійній спілці металовців, що має 576 тисяч членів зменшилось до 3617 чоловік; в спілці текстильщиків, що має 280 тис. членів, процент комуністів впав до півтора, в спілці деревнобробників комуністів залишилось всього 2 відсотка; в спілці робітників цинкової промисловости до 1 відсотку, в инших спілках один комуніст припадає на 500—600 чоловік.

Боротьба з спецами.

В ВЦІКА диктатор Донецького водозбору Сирмолотов виступив з докладом, в якому обвинувачував всіх безпартійних спеців Донецького водозбору в отвертому саботажі, який є більший від саботажу 1918 року, в знищенні всіх партійних комуністичних організацій, в усуненні з заводів партійних працьовників, що чинить шкоду, коли не продукції, то партії. Сирмолотова піддержали ліві комуністи і ВЦІК наказав розпочати новий похід проти спеців, за що взялось державне політичне управління, яке арештувало багато інжінерів і фаховців. Цим по части пояснюється катастрофа, яка наступила в Донецькому водозборі.

Торговля з совітською Росією.

„Народні Лісти" пишуть з совітської Росії з приводу торговлі в Росії: „Теперішня Росія ще не має торговельних традицій. Старі традиції знищено, нові ще не могли утворитися. Ще гірше теперішня Росія не має того, що зветься торговельною моралю. Теперішня торговельна кляса Росії складається з невеликого відсотку колишніх крамарів і головним чином з людей, яких піднесла на гору революція і минуле, яких не можна назвати бездоганним".

На думку інформатора „Народніх Лістов" їхати до Росії чужинцеві для відкриття торговельних підприємств ще занадто рано.

Сільські виконавці.

В петербурській губернії в сільських місцевостях з невеликим штатом міліції запроваджується інститут сільських виконавців, який має характер громадської повинности, яка накладається по черзі на мужеська населення від 18 до 50 років. Обовязком сільських виконавців є доглядати за громадським порядком, охорона арештованих і допомога сільським совітам в переведенні адміністративних заходів.

Спеціяльні хвороби серед комуністів.

Доктор-псіхіятр Залкин в одному з своїх докладів в Москві зачепив питання про спеціяльні захорування серед комуністів. На думку докладчика революційне життя саме по собі утворює багато умов, які сприяють збільшенню числа хвороб і зміні їх характеру. Російський комуніст оточений завжди з усіх боків ворогами, що завжди примушує його перебувати в становищі уважности, контролю і настороженности; бойове громадське життя в значній степені знищило інтімний особистий багаж комуніста, одтягнувши в инший бік значну частину його нервової енергії. Все це разом взяте загострює нервово-псіхічну дезорганізацію і веде до збільшення захорувань як нервово-псіхічними хворобами так й внутрішніми, погіршуючи їх перебіг.

На думку докладчика питання про медичну допомогу партійним працьовникам являється важною партійною справою, яка мусить бути серйозно обміркована партійним зїздом.

РІЖНІ ВІСТИ

Льойд Джордж вибраний лідером партії.

На зборах радикальних ліберали в Льондоні вибрано Льойда Джорджа лідером партії наново. В промові Льойд Джордж заявив, що він починив багато уступок на користь незалежних ліберали Асквіта, щоби осягнути порозуміння обидвох партій, але досі не одержав жадної відповіди.

Конференція американських держав.

В Сантяго має відбутися конференція держав Південної Америки в справі розброєнь. Конференція зачинається з початком марта.

Арештування в Мінхені.

В Мінхені арештовано 17-літнього гімназиста в хвилині, як він хотів виконати замах на посла Авера. В звязку з тим арештовано також 9 членів монархістичної організації. Це уже другий замах на посла Авера, який був міністром в кабінеті Курт Айзнера.

В репараційній комісії.

Репараційна комісія на останньому засіданню в Парижі займалася справою поділу австрійсько-мадярських довгів поміж сукцесійні держави.

Промова Кемаля Паші.

Кемаль Паша в промові в Смирні заявив, що Туреччина в ніякому разі не згодиться на капітуляційну систему, навіть в обмеженій формі.

Положення в Смирні.

Положення в Смирні не змінене. Коаліційні кораблі стоять у пристані і досі, виконуючи накази своїх урядів. В місті спокій.

Турецько-болгарські взаємини.

Болгарська преса заперечує поголоски про болгарські транспорти зброї для Туреччини. Грецькі часописі твердять, що Туреччина справді дістала від Болгарії зброю.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

З дороги життя

Театральна редута.

Це вже мабуть й дитина знає,
Що всьо в життю зміняє краску.
І що з нас кождий накладає
На ніс й обличчя ріжну маску.

Дехто в каварні кличе всюди:
„Я патріот, о будьте ласка!"
А самолюбє криє в груди
І патріотизм — то лиш маска.

А дехто в нас і так горлає:
„За рідну справу я загину!"
Але тихцем продать бажає
За польську марку Україну!

Хтось каже: „Ми війну кохаєм,
Відважний я неначе Гонта".
А прийде бій — ми всі шукаєм
Посади двайцять миль від фронта.

Хтось називає себе ревно
Соціялістом, демократом,
Але під маскою напевно
Скрився з буржуйським ціферблятом.

А часом панна носить краску
Таку невинну, як та рожа.
Але погляньте поза маску —
То там гріхів — ой мати Божа!

А не одна свята ничтожність
Що дня йде в церкву помолитись.
Бігме! Повірте! Ця побожність
Це маска! — Тільки придивитись.

Отже: — Що в світі животіє,
Це тільки маска карнавальна!
Тому всі тайни світа криє
В собі: „Редута театральна".

Тож хто із вас пізнать бажає
Житейську тайну незбагнуту,
Той вже напевно поманджає
На „Театральную редуту".

Там в Лисенка великій салі
Розвяжуться бутто питання,
Тим більше, що у карнавалі
Це вже редута є остання.

Тут скиньмо маску й вірш зсумуймо:
Артисти — голі і голодні,
Тож ми для всіх них затанцюймо
Грошей хоч на обід — й на сподні.

Чмелик.

Дописи з краю.

(Бранка, реєстрація, карні експедиції, господарка поліції й війська)

Рогатин.

Хочемо подати вам деякі події, що склались в нашім повіті. В часі польських соймових виборів увязнено у нас вельми багато поважних людей, селян і інтелігентів, перевезено до вязниць в Бережанах і держано там через 3 тижні. Одного дня наспіла вість, що вязні увільнені і вертають о 11 год. в ночи потягом до Рогатина. Розуміється, всі родини вийшли їм на дворець на стрічу. Річ так природна і людська, що здавалось би, що инакше й не могло бути. Але тут сталося щось несподіване. На двірци явився відділ війська, окружив приїзжих вязнів і їх родини та перевів всіх до міста. Тут випустив приїзжих домів, а їх родини, між ними поважані пані, відпровадив до місцевої вязниці і задержав там через всю ніч. Слідуючого дня списано з ними протокол і засуджено всіх на 14 днів арешту „за волокитство" (бо не мали за нічну пору перепусток). Засуджені внесли рекурс і ми цікаві, що дальше буде. Ми певні, що коли би таку річ оповідати якому чужинцеви, то не дав би тому віри.

А друга подія. В нашім місті істнує від давних літ „Народній Дім", як огнище для культурної праці в повіті. Тут містилася наша приватна українська гімназія, тай находилася саля для театральних представлень, відчитів, зборів і т. п. В часі війни забрано „Народній Дім" на військові цілі, знищено його в поганий спосіб, та аж по двох заходах звернено нам на властиву ціль. Ми взялися до відновлення салі і привели її великим коштом до порядку. Та ледви це сталося, відібрано нам її на ново, і руйнуючи її дальше, спинено знова нашу культурну працю. Наші люде звертались до воєвідства і військового уряду, але все було (як звичайно) голосом вопіючого в пустині.

Ось які річи діються у нас всюди в краю. Але ми тут освоїлися вже з тими радощами й переносимо їх з стоїчним спокоєм. Вони і мають добру сторону. Спільна доля, яку переживає тепер наш народ, злучила всі стани, селянство і інтелігенцію тісно з собою і створила з них якби одну нероздільну родину.

Серики середні (пов. Рогатин).

Всіх призивних було в селі 24. До 8. лютого ні один не зголосився. Дня 8. лютого о 11 год. рано приїхав до села відділ польського війська в силі до 80 людей з старшим десятником на чолі. Зарав наложено на село контрибуцію, а то: 150 кг. свинячого мяса, 30 кг. товщу, 15 кг. кави, 15 кг. цукру, 10 кг свічок, 800 папіросів, 200 пачок сірників, 10 кг. мила, 1 кг перцю, 10 кг. соли, 300 кг. вівса, 400 кг. барабаль, 100 бохонців хліба, 60 кг. муки, 5 кг. цибулі і 3м³ дров. То все мало бути доставлене до 4 години пополудни, а всі призивні мали прибути до першої години до громадської канцелярії. Не всі прибули на означений час. Тоді військо поїхало на підводах в село. Брали овес, пшеницю, фасолю, кури — словом все, що попало під руки. І так в бідної комірниці Явдохи Благої взяли ½ м³ дров, у Степана Супика 1q вівса і 12 курей, у Івана Процика 150 кг. пшениці і 10 курей, у Теклі Процик 50 кг. фасолі і т. д. Пізним вечером відвезли призивних під багнетами до Рогатина. Цілу ніч збирали люде наложену контрибуцію, а місто мяса і товщу примусило військо купити дві свині за один міліон 50 тисяч мп. По полудни військо з тим добром відїхало дальше. Треба зазначити, що коли ціле село поносило такий тягар, деякі свої робили при тім добрий інтерес. Свиня Івана Бориса по добрім могоричі і по „обзоринах" попереднього вечера так подобалася командантови війська, що громада була змушена тільки її купити і заплатити подвійну ціну її вартости. У Івана Курмана зробило військо склад і йому дещо прилипло. Онуфрій Костів взяв у притисненої громади о 150 тисяч мп. більше за свиню, як йому перед двома днями на торзі давали. Забране добро оцінено приблизно на 10 міліонів мп.

Єзупіль.

Дня 2. жовтня 1922 р. рано приїхало около 20 жандармів і в купі з місцевою жандармерією перевели ряд ревізій у: Борисікевича Михайла, Клюня Гриня, Федина Йосифа, Реґея Гриня, Мацькевича Івана, Нарожняка Семка, Кавки Михайла і Кавки Степана та Шандури Михайла. У останнього забрали пера, олівці, кутоміри та світлини українському старшині. По ревізії всіх арештовано, передержано пять днів в тюрмі в Станиславові і випущено на волю. Вибори перейшли спокійно. З Українців голосували: Прошко Олекса, Нарожняк Юрко на „8-ку", кілька залізничників та збаламучених Томком Шафраном (Поляком), жінок. Решта Українців здержалася від голосування. Підчас виборів було в селі військо. До бранки було спокійно, та жандарми напали несподівано в ночи та забрали. До війська на 22.—23. січня не пішов ніхто. Кількох зловили жандарми і скованих побили тяжко. Хлопці ховалися. Жандарми не дали за виграну. В купі з графом Дідушицьким Володиславом спровадили до села 8. лютого 52 уланів як карну експедицію. Ті розкватирувалися по українських хатах і почали господарити. Грабили і били. Побили воєнного інваліда Вовчука Михайла та його жінку Теклю, причім забрали у нього 1300 кг. вівса, 50 кг. молоченої конюшини насінної, 20 кг. проса, 15 кг. сіна, 15 мішків господарських, трикотові штани, 150 окотів соломи, 1 фіру конюшини пашної, 1 бохонець хліба і 2 літри молока, у Кушніра Мафтея 200 кг. вівса, у Кушніра Василя 14 курок, у Остаповича Петра 200 кг. вівса і фіру конюшини, у Овчара Данила 50 кг. вівса, у Овчара Мирона 100 кг. вівса, у другого Овчара Мирона 50 кг. вівса, у Шандури Івана 25 кг. вівса, 3 літри молока, у Кушніра Михайла 50 кг. вівса, у Барана Михайла 50 кг. вівса; 2 курки, у Вовчука Миколи 50 кг. вівса, у Ставничого Федя 100 кг. вівса, у Кудли Мафтея 2 курки. Що буде дальше — не відомо, бо експедиція в селі остається довше, щоб перепровадити „реєстрацію", а зловлених „добровольців" в числі 13 відпровадили жандарми 11. лютого о год. 12 в полудне до Станиславова.

Пишу цю допись, а в селі плачі і крики. Карна експедиція стягає контрибуцію.

Рекрут.

Поневолений народ, який вуміє поставити на ноги своє шкільництво — дістане в свої руки ключі від своєї вязниці.

Союз Журналістів і Письменників у Відни.

На загальних зборах Союза Українських Журналістів і Письменників, які відбулися дня 29. січня д. р., прийнято до відома звіт попередньої управи з діяльности Союза за час від його оснування до грудня м. р., як також звіт нової Управи, вибраної на зборах дня 16. грудня 1922 р. Головою Союза вибрано О. Олеся-Кандибу і перевибрано та доповнено Управу Союза. Членами Управи вибрано: А. Жука, І. Косеака, А. Крушельницького, В. Кушніра, І. Проця, Ю. Сірого-Тищенка, К. Трильовського, П. Христюка, а заступниками С. Крилача, І. Німчука, О. Марітчака, О. Баранова. На конститууючім засіданню Управи з дня 5. лютого заступником голови вибрано А. Жука, секретарем І. Проця, скарбником А. Крушельницького. З комісій утворено наразі три: відчитову (К. Трильовський, В. Кушнір), бібліотечну (А. Жук, А. Крушельницький, К. Трильовський), запомогово-позичкову (В. Кушнір, Ю. Сірий-Тишенко), з правом кооптації. Кожда комісія складається з 3 до 5 членів, уконституовуються самі, кооптованих членів предкладають на затвердження Управі, приймають програму своєї діяльности, яку має одобрити Управа і складають Управі періодично звіт з своєї діяльности. Подрібний регулямін для Комісії прийме Управа пізнійше. Крім того постановлено видати друком звіт з діяльности Союза за час від 1919 до 1922 р. і звернутися до членів Союза з візванням, щоби сплатили залеглости членських вкладок та на будуче регулярно виконували сей обовязок, а також до довжників Союза, щоби приступили до сплачування своїх довгів. Адреса Союза для листування і грошевих посилок: Wien VIII, Josefstädterstrasse 79., T. 18., Андрій Жук.

Загальні Збори Товариства „Просвіта".

Головний Виділ Тов-ва „Просвіта" подає до відома всім своїм членам що Загальні Збори Тов-ва „Просвіта" відбудуться дня 2. квітня ц. р. у Львові в салі театральній Музичного Інститута імени М. Лисенка у Львові, при вул. Шашкевича ч. 5 о годині 10 перед пол. із слідуючим дневним порядком:

1) Відкриття Зборів.
2) Вибір Президії Зборів.
3) Звіт Президії із діяльности Тов-ва „Просвіта" за час від 1. I. 1921 до 31. XII. 1922.
4) Дискусія над звітом діяльности й уділення абсолюторії Головному виділови.
5) Доповняючий вибір голови Товариства.
6) Вибір 5 членів Головного Виділу і 6 заступників виділових.
7) Запити і внески членів.

Длятого, що в Тов-ві „Просвіта" обовязує статутово репрезентаційний систем, взиває Головний Виділ усі свої філії і читальні і членів щоби, згідно з § 18 в) статута Тов-ва перевели у себе Загальні Збори в цїли вибору уповноважених делегатів та прислали їх на Загальні Збори Тов-ва.

У Львові, дня 14. лютого 1923.

За Головний Виділ Тов-ва „Просвіта" у Львові: *Д-р Іван Брик* — м. голова. *Степан Шах* — секретар.

НОВИНКИ.

— Чеки почтові розсилаємо з нинїшним числом, та просимо П. Т. Передплатників негайно відновляти передплату тому що маніпуляція чеками тепер довго довго. — Просимо отже сейчас висилати гроші, щоби не було перерви у висилці часописи. — *Адміністрація.*

ОСТАННІ ВІДОМОСТИ.

ТЕЛЕҐРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ ТЕЛЕҐРАФІЧНОЇ.

Становище грецьких військ над Маріцею

Льондон. „Дейли Мейл" з Царгорода: Командант грецьких військ над Маріцею повідомив ген. Ґерінґтена, що поробив усі засоби, щоби не допустити до сутичок із турецькими відділами. Між иншим приказав він посунути взад висунені грецькі стежі на лівому березі Маріци.

Нейтральна литовсько-польська смуга.

Вільно. Після зайняття граничним баталіоном Лейкун, у литовських руках остає ще лише найдальше положена точка Панашишкі.

Справа побуту воєнних союзних кораблів у Смирні.

Бордо. Польрадіо. Союзні правительства дали своїм високим комісарям з Царгорода інструкцію, яка позволяє їм управильнити в дипльоматичній дорозі справу побуту воєнних кораблів союзних держав у смирненській пристані.

Рада Амбасадорів признала Клайпеду Литві.

Париж. Конференція амбасадорів рішила признати Литовцям права суверенности на території Клайпеди при рівночасному признанню цій території прав автономії і усталенню прінціпів, що відносяться до морського і річного транзіту та організації пристані.

Нове литовське правительство в Клайпеді.

Париж. Конференція амбасадорів одержала телеґраму з Клайпеди про уступлення революційного правительства і про перейняття влади новим правительством, визнаним союзниками. Повстанці почали евакуацію території, яку зайняли негайно союзні відділи.

Арештування есерів в Москві.

Москва. Цими днями викрито тут тайну друкарню есерів, при чому арештовано 120 осіб.

Анґлія готова підписати мир із Туреччиною.

Льондон. Як звідомляє Бюро Райтера, анґлійський амбасадор у Царгороді заявив сьогодні Ісмедови Паші, що Анґлія готова підписати мир із Туреччиною на основі льозанського проєкту договору. Сподіються, що ця акція доведе небаром до успішного висліду.

Справа консолідації анґлійського довгу.

Вашінґтон. Старання лідера сенату, яких цілею є спричинити прийняття закона про консолідацію анґлійських довгів, стрінулися з опозицією сенатора Ріда.

Репресії проти неслухняних нім. урядовців.

Париж. З Дісельдорфа звідомляють, що німецьке правительство загрозило репресіями цим німецьким урядовцям на окупованій території, котрі противляться слухати його розпорядки.

— Конфіската. Попереднє (36) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за 6 місць: вступної статті п. з. „За східні границі", та чотири місця в рубриці „Англійська преса про Сх. Галичину".

— Вже сьогодні в салі муз. Т-ва ім. Лисенка „Велика театральна Редута", Запрошення в „Союзному Базарі" і при касі. Для студентів знижені ціни (одна третина білету).

— Практичний спосіб здобуття для „Skarbu Państwa" придумала урядничка почти в Збаражі. Іменно коли хтонебудь із селян відбирає американський лист, вона його отвирає, перечислює скільки є долярів і відповідно до цього строго жадає зложення певної квоти на „Skarb Państwa", а коли я, бачучи одного разу сю процедуру, поспитала, на якій основі вона це робить, вона цілком чемно мені відповіла „Ależ, proszę Pani, ja wcale nie żądam, tylko proszę". Вказаним було би, щоб священики звернули на це увагу своїх парохіян, щоб в той спосіб не марнувався наш гріш.

— „Землі козацької краса"... З Варшави доносять, що там, в арґентинському консуляті припинено транспорт шести молодих дівчат зі Звенигороду в Бобречині. Якийсь „Мордко" віз цей „товар" до Арґентини. Дівчата перевезено до Львова, де поліція веде в тій справі слідство.

— Не такий чорт страшний як його малюють.. Польський сойм ухвалив закон, яким нормується число шинків по селах і містах. У Львові було до тепер понад 430 місць продажі алькоголю. Їх зредуковано до 114 про що повідомлено населення спеціяльними оголошеннями. Дотеперішні власники шинків, обняті редукцією, вносять рекурси до воєвідської комісії, але до часу вирішення рекурсу, можуть вести своє підприємство далі. Отже не такий чорт страшний, тим більше, що поспіх польської бюрократії має уже свою літературу.

— Чеські моторові плуги на Кавказі. Чехословацький експортний синдикат машинобудівничих заводів „Чехомашина" одержав нове замовлення на 20 моторових плугів „Прага" від меліораційного управління на Кавказі в Мучані. Це вже друге замовлення плугів на протязі останніх шістьох місяців з цього району.

— Робота Чеського Червоного Хреста в закарпатській Україні. З 1. лютого чехословацький Червоний Хрест розпочав свою роботу по харчуванню людности в гірничих районах Підкарпатської України, де відчувається брак харчів. Червоним Хрестом одчинено кухні в 34-ох селах.

— Чеська література на есперанто. При спілці чехословацьких есперантистів утворився осібний комітет, який має дбати про переклади видатних творів чеської літератури на есперанто.

З судової салі.

За недозволену кольпортажу.

В окружнім карнім суді у Львові під проводом судді п. Личковського відбулася дня 14. ц. м. розправа проти п. Ос. Кузьми, відповідального редактора „Громадського Вістника" і п. Пофф. Бурка, б. відповідального редактора „Вперед", обвинувачених державною прокураторією за недозволене пресовим законом поширювання сконфіскованих примірників цих ґазет у несконфіскованім виді. Обвинувачення опиралось на доносі польської державної поліції в Збаражі, яка в марті м. р. приловила сто кількадесять несконфіскованих примірників у тамошнім ґазетнім бюрі.

Обвинувачені, яких боронив адв. д-р Давидяк, виказали свідками нестійність цілого обвинувачення, по перше тому, що експедиція ґазет в обох видавництвах не належала до круга їхнього ділання, а по друге, що сама конфіскаційна процедура уможливлювала кольпортажу несконфіскованих примірників усіх львівських, не лише українських, але й польських видавництв. В останніх часах ця процедура змінилась остільки, що поліція не позволяє друкарні так довго друкувати українську ґазету, доки не одержить рішення державної прокураторії. Розправа, з чеоги третя, скінчилась виправданням обох обвинувачених

Не від річи тут зазначити, що заострення конфіскаційної практики з метою недопустити до рук читачів ніодного несконфіскованого примірника приноровлюється лише до українських ґазет. Польські часописи користуються давною традиційною свободою, чого доказом надісланий нашій редакції з Борщівщини примірник „Курєра львовского", який сконфіскувала була державна прокураторія а який все таки вислала адміністрація цього видавництва, як свідчить її наліплена адреса у несконфіскованім виді свому провінціональному передплатникови. Думаємо, що це не виїмковий випадок. Як нас інформують, на провінції взагалі ніхто не бачив ніколи сконфіскованої польської ґазети.

✝ Посмертні згадки.

Петро Держко, податковий управитель в Сколім — помер 7. лютого в 41. році життя. Тіло похоронено в гробівци в Стрию дня 9. лютого с. р.

Покійний, син міщанської родини в Стрию, член усіх українських товариств, карний член свого народу, людина о рідких прикметах характеру — зазнав в часі півторарічного злькавтування лихої долі, укриваючись перед вязницею серед дощів та зимна по лісах і полях, попав в тяжку недугу серця, котра так вчасно скосила Його життя.

Полишив глубокий жаль по собі у всіх, що пізнали Його в часі урядування в Підбужи, Дрогобичі і Сколім.

Память по Йому оплакує дружина Ольга з Клішів, учителька в Сколім та рідня в Стрию. В. Й. П.

1720 1—1

Курс грошей.

Львів, дня 16. лютого 1923

Доляри американські	46.900—47.200
„ „ (1 і 2-ки	46.500—46.900
Доляри канадійські	45.900—46.200
„ „ (1 і 2-ки	45.500—45.600
Марки німецькі	2·70—2·80
„ „ (сотки)	2·50—2·70
„ „ (дрібні)	2·25—2·55
Леї румунські	185·00—195·00
„ (дрібні)	175·00—190·00
Корони чеські	1400·00—1430·00
„ „ (дрібні)	1385·00—14 5·00
Австрійські тис. нов. ем.	580·00—600·00
„ „ ст. ем.	3.350·00—3.400·00
„ сотки нов. ем.	55·00—60·00
„ 50 кор.	80·00—100·00
„ 20 кор.	26·35—26·00
„ 10 кор.	12·00—13·00
„ 1. і 2-ки	0·60—0·00
Рублі 5-сотки	380·00—420·00
„ сотки	380·00—420·00
„ 25-ки	100·00—115·00
„ дрібні	0·65—0·00
„ думські 1.000-ки	20·00—25·00
„ „ 250-ки	15·00—20·00
Карбованці	1·00—1·00
Гривні	1·20—1·20
Франки французькі	2750·00—2850·00
Фунти стерлінґів	212.000·00—217.00·000
Франки швайцарські	9050·00—9250·00

Золото:

20 кор.	205.000·00—210.000·00
20 франк.	195.000·00—200.000·00
20 марк. нім.	215.000·00—220.000·00
Фунти стерлінґи	72.000·00—72.200·00
10 рубл.	225.000·00—200.000·00
Доляри	15.500·00—15·6000·00

Срібло:

Корони австр.	3.300·00—3.400·00
5 кор. австр.	4.800·00—6.000·00
Фльорени австр.	8.500·00—8.700·00
Рублі	13.500·00—15.000·00
Копійки	27·50—28·00
Доляри американські	10.500·00—11.000·00
„ полов. і ¼	9.800·00—9.900.00
Доляри канадійські	9.000·00 - 9.300·00
„ „ дрібні	8.500·00—8.700·00
Леї румунські	1.340·00—1.350·00

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСТНИК.

Між словом і ділом.

II.

Невалежність слова від діла істнує в літературі в такому розумінню, що перевірка вартости слова ділом є наскрізь теоретичним домаганням, практично недосяжним. Колиб вартість твору мірити його практичними наслідками, тоді статистика відобрала би критиці право осуду, доказуючи, що найбільшим успіхом користуються книжки згідні із світоглядом, уявою та смаком найширшої бевкритичної маси. Критикуючи твір ми стаємо на такому становищі бушімто світогляд або дух притаєні в ньому стали ділаючими силами якоїсь дійсности. А проте навіть коли цей твір належить до минувшини, ми рідко можемо розглядати полишений ним вплив як діло рівнорядне з історичними подіями. Крім цього: підвищення твору на рівень історичної події не дає ще змоги зясувати його вартости. Минулі історичні події підлягають осудові із становища сучасних ідей без огляду на силу полишених собою наслідків. Коли глядіти на історію як на критику довершених суспільних форм, то можна сказати, що слово стає в ній суддею діла.

Коли надати поняттю „діла" настільки широкий зміст, що воно стає тотожне з довершеним фактом, фактом, який є сильнійший від усіх осудів тому, що істнує—тоді не важко доглянути, що ні історія, ні література не вдоволяються такою шириною і що невідхильно мусять її обмежувати. Історія та література, як і наше минуле, істнують лише як вартість. Кожний з нас щоденно вживає сотку слів, які перетворюються негайно в діло. Кожний з нас щоденно творить ще більше діл, про які не згадує ніколи ніяким словом. Так само як найсміливійший індивідуаліст не згодився би обмежити заздалегідь впливу своєї творчости на якийсь гурток одиниць, зрікаючись думок про зростаюче коло своїх однодумців, так само найпалкійший прихильник суспільницької літератури не почував би найменшого вдоволення, колиб його твори приймались всіма автоматично до відома, мов урядові обяви розліплені на вулицях.

Взаємини між словом і ділом— це взаємини двох світів, з яких один стає мірою вартости для другого. Всі наукові теорії, які мали на меті користуватись ідеєю тяглости еволюції чи поступу для доказів, що між світом людським і звіринним істнують лише ріжниці щаблів тої самої драбини,—всі вони родились із непорозуміння проблеми вартости, себто: взаємини між словом і ділом. Розум та інстинкт звірят, які виявляються в діяльности часто доцільнійший більше систематичній і суцільнійший, ніж діяльність людей, зупиняються на межі, де діяльність стає почином осуду зясованім у слові і де слово родить потребу поглиблення та поширення своєї вартости тим, що стає діяльністю. Майстерні аналізи Метерлінка присвячені психольогії квітів, бжіл або звірят зупиняються незвичайно обережно перед тою самою тайною, якої синтезу силкувався дати Бергсон у висновках про непередбаченість появи людини у процесі життєвих форм і про незбагненість ідей, які людина ставить собі і ставитиме як мету у своїй еволюції.

Наше становище до людського слова є обумовлене потребою вживляти ідеї у конкретні форми. Наше становище до діла є обумовлене потребою зясовувати зміст конкретних форм ідеями.

У сучасній критиці стало дуже популярним поняття про „переживання" як основу вартости твору. Стає модним поважати твір не тому, що він є доказом широкого світогляду письменника, або що він може бути дуже корисним у своїм впливі на суспільність і т. и., а тому, що „письменник глибоко пережив те, що написав". На дні такого критерія лежить бажання звести творчий почин до самоцільної вартости. Другою відміною такого бажання є потреба признати самодоцільну вартість творам, тому, що вони стають „покликом до діла". Ні один з цих критеріїв не є хибним ані правдивим сам для себе, теоретично, тому, що ніякі особисті переживання не є вартістю незалежною від форми їх виявлення себто від зміцнення переживаннями инших людей і ніякі суспільні діла не є вартістю незалежною від переаналізування їх внутрішнього змісту себто зміцнення їх якимись індивідуальними ідеями.

Індивідуальне переживання як безумовна вартість істнує лише поза світом слова, себто поза межами творчости: у буденщині, в якій кожний з нас зокрема находить самодоцільне вдоволення переживши якийсь мент життя без потреби переаналізування його обєктивности. І саме в цій царині переживання зливається з ділом. Таку самодоцільність находить гурток, громада, або маса в низці суспільних діл, діяльности, яка є їх життєвою потребою або конечністю. Навіть витрачена одиницею духова енергія для заспокоєння своєї наскрізь фізичної потреби (на пр. полової жаги) може мати в собі елементи, які в силі стати предметом суспільної вартости, коли стануть почином до переживання для великого артиста. Це саме можна сказати про форми несвідомого заспокоєння суспільних потреб: вони стають джерелом проблєм для письменників. А втім: — і навпаки. Великі суспільні пориви цілого народу, навіть такі величні, як творення держави, можуть бути нічим иншим, як заспокоєнням наскрізь фізичних потреб і можуть затратитись безслідно, не полишивши по собі ніякої вартісної форми слова.

Критика часто користується загально розповсюдненим поглядом, що твір є безвартісний, тому, що його форма або ідея не є нові, а є повторенням старих, відомих нам зразків. Чи чар кохання для кожньої одиниці зокрема не черпає своєї свіжости з цих самих буденних слів, вічно повторюваних і переплітуваних на тисячні лади. Чи суспільні ідеї здійснювані у формах державних організмів не прокидають такого самого молодечого, сліпого палу, хоча вони є повторенням кількох загальних типів суспільного життя, навіть не дуже нечисленних. Кохаючи, одиниця переживає своє почування як форму наскрізь нову, вперве виявлену, так само як суспільність у боротьбі за нову владу живе вірою, що прямує до здійснення ідеї щойно вперве вибореної.

Хто хоче добути з літературного твору суть його вартости аналізою його форми або синтезою його ідеї — робить менш-більшу таку саму спробу немов би шукав суть кохання у красі слів, якими розмовляють закохані або колиб шукав суть історичної правди у силі діл, які виявили поодинокі народи.

Вартість твору лежить перш усього в тому, що ні його форма ні його ідея не є зовсім нові, а він стає почином до творення инших форм та инших ідей. Він складає доказ своєї живучости, тим, що переживання, які прокидає в инших не даються звести до самої форми слова або до самої ідеї діла. Твір, що в силі трівати є чимсь більше як найкращою формою слова і чимсь більше як найповнійшою формою діла. Найбільше викінчена форма слова є самодоцільним переживанням так само закоханим у собі як найскромнійше діло, навіть несвідоме про його вартість.

Хто з нас не в силі найзвичайнійшим словом знехтувати найбільшу скількість діл і хто від світа найчарівнійших слів: твору генія — не в силі у кожний мент з приємністю сповнити якунебудь буденну функцію?

Михайло Рудницький.

Увага. У першій частині цієї статті в ч. 33. трапились ось які друкарські похибки:

В 1-ій колюмні 22-ім рядку „спільних" замісць „суспільних" в 24-ім р. по слові „розумінню" пропущено слова „в якім неможливо розглядати".

В 2-ій колюмні 30-ім рядку замісць слова „наслідки" має бути „настільки", в 33-ім рядку (в долини) замісць „до-самодільної" має бути „самодоцільної".

Про літературний і видавничий рух у Києві та на Україні при кінці 1922 року.

Київ, 7. січня 1923 р.

Видавнича справа на Україні під теперішню хвилю розвивається погано, можна сказати, ледви жевріє. Дозвіл влади радянським видавництвам відновити свою діяльність, залишився майже на папері. Бо український книжний споживач здебільшого без грошей і через те купувати книжку, що не потрібна йому до зарізу, він не може, купує отже головно підручники та другі научні твори. А власне через це найбільш дохідне джерело — видавання підручників, вирвало з рук видавців державне видавництво, яке майже змонополізувало видавання підручників. Розуміється, що на видавничу справу має влив і загальне моральне положення громадянина радянської федерації.

В самому Києві вирисовується в теперішній мент така картина. Істнують тут такі видавництва:

I. „Друкар" — що видало, завдяки звязкам з Харковом, Лубенця „Читанки" ч. I. II. III. (єдине в-во, що змогло одержати дозвіл на видавання підручників). Воно обіцює зробити багато, але на результати поки-що чекаємо. Збирається воно відновити журнал „Наше Минуле", друкує книги Кримського Про українську мову. Взагалі це видавництво дає надії зробитися солідним. (На чолі стоїть Балицький).

II. „Слово" — видавництво, що поставило собі за мету постачати здебільшого літературу красного письменства і через те ледви жевріє бо, повторяю, покупець український без гроша. Видало це в-во: 1) Косинка Г. „На золотих богів" (збірка оповідань молодого письменника). 2) Якубський „Наука віршування". 3) Филипович „Земля і вітер" (збірка віршів). 4) Осьмачка „Круча" (збірка віршів). 5) Рильський М. „Синя далечінь" (збірка прекрасних нових поезій). 6) Сергій Єфремов „Коцюбинський" (літературна характеристика) і нарешті саме друкує цікаву антольогію-декляматор М. Зерова. (На чолі в-ва стоять Г. Голоскевич, Филипович).

III. „Спілка" в-во, що заснувалося при книжній Палаті, видає також здебільшого красне письменство. Видано досі: 1) Винниченко В. „Гріх", 2) Винниченко В. „Брехня", 3) Гауптман Г. „Ткачі", 4) Верхарн „Поезії" (в перекладі М. Терещенка) і нарешті чималу (300 стор.) книгу М. Грінченка „Історія української музики". В-во це стоїть на досить певних ногах, бо видає песи, що досить хутко розходяться. (На чолі стоять: Юрій Іванов-Меженко, та В. Ігнатенко).

IV. „Час" — найслабше видавництво. За 6 місяців ледви спромоглося видати А. Кримського „Пальмове гилля" кн. III, а то все досі шукає дозволу видавати підручники.

V. На цих днях відновило свою діяльність в-во „Всеувито" (Всеукраїнське Видавниче Товариство) та випустило малу брошуру Догги „Перші роки навчання в школі".

VI. Істнує ще також видавничий відділ „Вукопспілки". Це бувша „Книго-спілка", яку насильно влада зліквідувала і приділила до Вукопспілки. Видало два підручники (власне докінчено початі Книгоспілкою), а тепер мовчить. На чолі в-ва стоїть Качерівський.

VII. Що до Держвидату, то треба признати, що київський Держвидат, хоч єдиний на всю Україну, видає здебільшого українську книгу; всі прочі як харківський, одеський і ин. видають російську книгу. Київський Держвидат видає переважно підручники і на цьому дуже добре заробляє. — Що до книг більше цікавих, то тут тепер дуже погано. Видано під ред. Єфремова 1-ший том нового видання творів Коцюбинського, та друкується твори Короленка в українськім перекладі теж під редакцією Єфремова. Друкується також цікава книжка Дорошкевича „Історія української літератури". Це все, на превеликий жаль, що можна сказати про київське видавниче життя.

Але на провінції ще гірше. Щось нічого не чути про нові книги з Одеси та Харкова і т. п. Правда, в Києві нема видавництв російських, але російська книга витискає українську з ринку, бо продукується в прекрасному вигляді і в великій скількости назв та примірників у Москві і Петербурзі. Всім, що стоять близько до української книги, стає прямо страшно за її істнування. В таке жахливе положення вона тепер поставлена. Що до українських книгарень у Києві, то їх є досить, але російських ще більше, бо товару більше і покупець богатший. Істнують тепер у Києві такі українські книгарні: „Вукопспілки", „Друкаря", Череповського, Акц. Тов. „Село-Книга", Книгарня „Українського Черв. Хреста" та книгарні „Держвидату", що торгують переважно російською книгою, бо займають помешкання бувших російських книгарень, які в в 1921 р. враз з книгами влада зарекрірувала. Крім цього розвинулася тепер книгарсько антикварська торговля на вулицях.

Книг з закордону в Києві дуже мало, і то в одному — двох примірниках. Знайомі ми з книгами, що вийшли за кордоном тільки по катальоґах, а то й зовсім ні. Були спроби навязати торговельні зносини деяких тутешніх книгарень з закордонними видавництвами, але ці спроби розбилися в більшости, і то не тільки через загальні умовини, але також ізза браку вирозуміння зі сторони заграничних наших видавництв, які не хочуть вести з Києвом ніяких кредитових зносин, а домагаються, щоби за все плачено готівкою, якої тут наразі немає. Хоч така політика, коли навіть дивитися із чисто комерційної сторони, не цілком правильна; бож книжки ці лежать без цілі за кордоном, не маючи ринку збуту. Не беруть під увагу закордонні видавці й того, що видавничі відносини на Україні кращають, і всі ті книжки, які видано там. появ-

ляться в недовзі у нас, а заграниця останеться із своїми книжками в дуранях. Зрозуміли це московські книгарі та видавці, і вони вже давно навязали торговельні зносини з Москвою, так що кожда майже книжка видана за кордоном головно в Берліні (оскільки тільки перепускає цензура), знаходиться в продажі в Москві, звідки розходиться по цілій країні; у Києві їх теж богато, головно технічного, та взагалі стисло наукового змісту. Через це і закордонні російські видавці роблять добрі інтереси і суспільність має потрібну їй книгу. А у нас инакше. З українських тільки одно в—во Оренштайна в Берліні зрозуміло це, і прислало на Україну кілька скринь книжок. Другіж закордонні в—ва, між иншими книгарня Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, не погодилися пересилати на Україну книжок на кредит. В більшому розміні книг з закордону одержала „Вукопспілка". Вона дістала видання Дніпросоюза (кілька вагонів).

Між иншими велике число книг М. Грушевського „Ілюстрована історія України", яку одна е тут зараз зареквіровано, і заборонено продавати за контрреволюційність. Також зареквіровано Олеся „Чужиною". Між иншими довелося носити на цензуру книги в—ва „Вернигора". Із них заборонено до ввозу та продажи Д. Дорошенка „Історія України", Рудницького „Початкова географія", Крушельницького „Читанки", Огієнка „Рідне писання" і т. п. Були і куріози: напр. не хотіли дати дозволу на ввіз дитячих книг Оренштайна, бо там було про царя, та „Граматику" Сімовича, бо ця наводить молитви, хоч тільки яко зразки українського виговору старославянської мови. Взагалі не можна не згадати про безглудність київської цензури, що поробила з деякими книгами прямо смішні речі; от такі книги як напр. О. Курило „Граматика" заборонено на 5 видання, хоч 4-те видання цеї книги вийшло накладом самого Держвидату. Заборонено також Грінченкової „Рідне слово" і ряд других книг. З книг по книгознавству треба зазначити інтересний журнал „Голос Друку" ч. 1. (Харків), Яшек „Бібліографія Т. Шевченка" в І. (1903—1921) в Харкові. (Це мало бути продовження та доповнення бібліографії Комарова. Одначе автор не подолав свого завдання і його книжка особлившої вартости не має).

Вийшла також книжка Меженка „Бібліотечна техніка" (Київ 1922). Поза тим друкується солідна праця проф. Слабченка „Организація хозяйства на Украине" (соврешени Хмельниччини до XX. ст.) в Одесі (2 томи уже вийшло).

З видавничою справою звязане було істнування „Українського бібліольоґічного Т-ва", при книжній Палаті, у Києві, основаного з початком 1922 р., якого головою був з початку проф. Данилевич, пізнійше Юр. Меженко. Одначе оживити своєї діяльности це Т—во не змогло. Хотіло воно улаштувати з кінцем 1922 р. виставку українського друку, але за браком грошей не удалося нічого зробити. Тепер можна сказати, що це Т—во не істнує.

І літературні гутірки та вечірки, які заступали нам в останніх двох роках серед наших відносин книжки журнали і часописи, бо дрком усе це появитись з технічних хоч би причин, не могло, відбуваються рідко. Нема тепер таких гарячих публичних дискусій, які оживляли особливо українські футуристи з Валеріяном Поліщуком та Шкурупієм („Король футуропрерій", як він себе називає, або „Король футуроідіотів", як його називає критика) на чолі до яких не знати чому, прилучився і Микола Терещенко, котрий в своїх поезіях оспівував „всесвітне вимя дійної корови", що кормить весь пролетарський світ. Не вигукують вже вони так гордо і бундючно, як з початком 1922 р., коли то твердили вони, що все гниль, падаль, а тільки вони, жива творча літературна сила, бо вони пролетарі. Часи змінилися. І вони, як відживші, уступають зі сцени. А їх вожд, Михайло Семенко, що дзвонив ланцюгами гір та перемивав океани, зводить боротьбу тепер вже тільки з другими такими-ж „Дон Кихотами", як він, а саме з своїми російськими собратами. Хотіли наші футуристи, чи пак „панфутуристи", видавати свій журнал-тижневик „Гонг", але нічого не вийшло. І фондів не було, ну й цензура не спішилась бути спеціяльно до них прихильною, не зважаючи на те, що „це були пролетарські письменники, до яких зачислялися Старицька-Черняхівська, Васильченко, Кримський etc. Справді вони пишуть, але літературних гутірок майже не улаштовують тепер.

Але найбільше солідна ґрупа наших письменників теперішнього часу у нас, у Києві", т. зв. „неоклясицисти", що стоять за чистоту мови, та ядерність і звязлість вислову, що кажуть брати зразки з клясиків чужих та своєї літератур, головним речником яких являється М. Зеров, їх апольоґетом Якубський, а найважнійшими письменниками, крім Зерова, Филипович та М. Рильський, не вгавають і від часу до часу на своїх гутірках обдаровують громадянство щораз новими творами. Багато з цього вони вже видали друком. Це найбільше надійна ґрупа письменників, та найбільше життєздатна. Вони то заманюють до себе найбільшого нашого письменника на Україні, П. Тичину, який перейшов за останні два року значну еволюцію; з молодого, запального, мрійливого поета стає він солідним, поважним, вдумчивим письменником. Зміну цю видно не тільки в змісті, але й формі, яка дійсно стає клясичною.

Наїздом до Києва затостює Савченко, який минулого року видав збірку „Земля". Зміст вірша глибший, а форма його без порівнання краща від попередніх творів. Недавно був у нас Загул, що живе десь на селі. При цій нагоді передав він Зерову рукопис своїх нових віршів до рецензії.

Це булоб все, що можна, чи варта було Вам написати про літературне та видавничо-книгарське життя Києва з початком Нового Року. Мляве воно, як бачите, та нудне! І не дивно! В усіх якась апатія до життя та праці. Тай люде якось радше займаються комерцією, ніж науковою чи літературною працею. Але це вже такий нещасний матеріялістичний „дух часу", як вислів останніх політичних переживань.

Л. Волох.

Японська драма.

Коли в Европі поняття націоналізму означує певне духове обмеження, то людина Сходу уважає національну свідомість ідентичною з поняттям волі. Тільки ця ідентичність дає змогу розвиватися національному мистецтву, яке є національне тому, що виявляє найвисший вираз туги цілого народу. Поневолення Індії під цю пору викликало в Японії опозицію не тільки проти зовнішних впливів европейських держав, але збудило дивну рішучість та бажання доховати вірности власній душі, яка находиться в небезпеці у відношенню до здобутків чужоземної цивілізації. На протязі десятьох літ конкуренційних змагань із впливами заходу, духові провідники Японії усвідомили собі, що притягаюча сила їх народу основана на внутрішних цінностях, які находять свій вираз в мистецтві.

Цей факт є тим важнійший, що тепер молода Японія простягає до нас руку з бажанням зрозуміти себе взаїмно і як що можливо — допомогти. Цей крок вчинив творець японського реалізму Тсубовхі Юзо, який є переконаний, що Японія хвилево не є в стані суперничати з Европою на поли драматичного мистецтва. Якраз протилежний погляд обстоює Шінгакугегі, творець драматичних пісень і танців. Тсубовхі Юзо уважає своїм евангелієм зжиття душі Азії з Европою. Його 3 актову драму „Урашіма" переложено на французьке і виставлено в Парижі.

В мітольоґічній драмі „Урашіма" вінчається княгиня моря і по кількох століттях мандрівки по Европі вертає на рідну землю. Загальна тенденція твору виявити, що люде західних країв вибирають доцільний шлях, визволяючи себе з кайдан цивілізації, щоби відшукати загублену первісну душу. Туга Урашіми до відшукання самої себе і і самодосконалення не нагадує німецьких експресіоністичних творів повних погорди до матеріялізму, ця туга — то протест проти традиції, якої втіленням є родичі. Це, що де инде є тільки наріканням, програмою, тенденцією. Бо тут воно стається необхідністю, призначенням і траґедією людини, що стоїть самотна, ізольована, спрагнена зєднання з Богом.

Поет зображує нам, як звуки японської душі зливаються із звуками европейського духа у одну веселу гармонію. На думку автора — молодість зреалізує цей ідеал в життю.

Названа драма перекидає міст до духа Европи, а особливо до нової німецької драми, яка є також нічим иншим як висловом пристрасної туги за відшуканням душі для нового світа і ствердженням в людській душі знаряддя Бога.

Альберт Мальте Вагнер.

(З „Voss. Ztg." перекл. Ол. Б.).

Рецензії.

„КАРТА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ (Галичини та Володимирського княжества), етноґрафія і політична ґеоґрафія" і „КАРТА ПРИРОДНИХ БАГАЦТВ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ" — під такою назвою появилися у Відні дві прегарні карти (величиною 1: 3.000.000 і 1: 1,000.000) на французькій та англійській мові. На першій з них є зазначені межі встановлені Мировою Конференцією і приняті Союзом Народів, межі полишені невирішеними і межі, яких домагається галицький уряд. Є також зазначені межі колишнього найбільшого зросту Галичини від XI. до XIV. віку. Карти видруковані у Фрайтаґа і Берндта незвичайно артистично, роблять дуже приємне враження тим, що текст їх на чужинних мовах є без помилок — чого не можна сказати про дотеперішні цього рода видавництва.

Михайло Коцюбинський. ТВОРИ том І. з портретом автора і критичною статтею доц. унів. Л. Білецького.

Від довшого часу у нас відчувалася потреба перевидання творів Михайла Коцюбинського, який і досі являється найкращим виразником українського духа в белетристиці. Ударившись в груди мусимо признатися, що ніхто із сучасних письменників не тільки, що не перевисшив, але й не наблизився до того артизму слова, до краси, яку так щедро розкинув Коцюбинський у своїх творах.

Тому читач, якому остогидла інвазія воєнної „літератури" післявоєнних, кріваних споминів, сензаційних романів писаних на замовлення на коліні, хоробливих пашквільних випарів революційної психози реклямованої в анонсах епітетами „ґеніяльности" — з насолодою візьме до рук збірку творів Коцюбинського, до якої входять оповідання з першої доби його творчости: „В путах Шайтана", „На віру", „Ціповязь".

Я не берусь давати оцінку творів Коцюбинського — це лежить поза межами моєї скромної компетенції — я тільки хочу звернути увагу на критичну статтю проф. Л. Білецького. Шановний критик освітлює той шлх розвитку, по якому йшла творчість Коцюбинського від перших побутових картин, аж до величної симфонії, шедевру українського імпресіонізму як „Intermezzo" та инші.

Стаття овіяна теплотою і чаром поезії й таку статтю міг написати критик, який підходить до твору не в готовим трафаретом суспільницьким чи мистецьким, але з любовю до творчости духа, з пієтизмом для автера та з душею, що в силі розуміти красу глибоко і щиро.

Ця стаття збільшує вартість збірки головно тому — що пересічний читач, котрий шукає в творі самої фабули, схеми, яка в Коцюбинського не складна, прочитавши статтю зможе лекше доглянути ті внутрішні цінности мережок М. К., укритих для ока профана. Книжка видана дбайливо і гарно.

Ол. Бабій.

Бібліоґрафія.

А) Книжки.

А. Кащенко: НАД КОДАЦЬКИМ ПОРОГОМ (про гетьмана Івана Сулиму). Історичне оповідання. Ст. 22. „Українське видавництво в Катеринославі". Катеринослав-Ляйпціґ.

Аркадій Животко: ПРОМІНЬ. Збірничок для праці з дітьми в дошкільних закладах і в родинах. Ст. 94. „Українське ви-во в Катеринославі". Катеринослав-Ляйпціґ.

МОЯ КНИЖКА. Маленька читанка. Ст. 24. „Українське в-цтво в Катеринославі". Катеринослав-Ляйпціґ.

Л. Биковський: НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (1918—1921). Ст. 19. Видання Союзу українських студентів-еміґрантів у Польщі. Щипорно 1922.

Володимир Охримович: Про виголос і наголос „України". (Відбитка із „Записок Наук. Т-ва ім. Шевченка" (XXXIII).

Б) Журнали.

ЖАЛО, сатирично-гумористичний часопис, ч. 2., рік вид. III. Ст. 8. Ціна прим. 300 мп. Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, вул. Скшинського ч. 14.

СІЛЬСЬКИЙ СВІТ, ілюстрований місячник, присвячений усім галузям сільської господарки, ч. 2., рік вид. І. Ст. 52. Адреса Редакції й Адміністрації: Перемишль, вул. Зелена ч. 5.

Зміст: *І. Нагурський* — Сільське господарство під нинішню хвилю; *Л. Бачинський* — Розмови по рільництву; На зустріч весні; *Гр. Шеремет* — Кольки у коней; Правильне використання зарізаної свині; *Лукія Бобелюк* — Чим кормити кури добре а дешево? *Д-р С. Дмоховський* — Сад в зимі; *Хуторний* — Два способи щеплення овочевих дерев; *М. Бікуґ* — Староукраїнський спосіб готування дріжджів; *Перемишлянин* — Що кождому треба знати про примусове обезпечення будинків від огню? Куди йдуть наші гроші? *Радник Роман Дмоховський* — Як писати завіщання послідної волі на селі? *Б. Вікторович* — Зберігаймо народню ношу; *Др Степан Дмоховський* — Перша поміч в нещасливих випадках; Всячина; Календар господарський на лютий.

СТУДЕНТСЬКІ ВІСТИ, орган українського студентсва. Виходить 1. і 15. кождого місяця. Ч. 1., рік вид. І. Львів 1923.

Зміст: Від Редакції; Українське студентство по війні; Найблищі культурно освітні завдання українського студентства; Окружний зїзд у Львові; Кружок українських студенток; Надзв. зїзд ЦЕСУС-а в Празі; Всеславянський Студентський

Конґрес в Празі; Міжнародня студентська конференція в Голяндії; Союз волинських студентів; Союз українських студентів-еміґрантів у Польщі; Союз українських студентів політехніки „Основа" в Данціґу; Хроніка; Українське громадянство а університет; Довкруги українського університету; Буджет українського університету; Надзвичайний зїзд ЦЕСУС-а в Празі.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, місячник — орґан „Взаїмної помочі українського учительства", ч. 1., рік вид. XI., ст. 16 + додаток „Життя і Школа" ст. 16. Адреса Редакції й Адміністрації: Львів — вул. Оссолінських ч. 8/II. пов.

Зміст: *Дбс.* — В обороні нашого шкільництва; *М. Луцкевич* — „Українська" школа на Волині; Інтенсифікація організаційної діяльности; З нагоди пращання тюрми; Хроніка etc.

Зміст додатку „Життя і Школа: Наша програма; *П. Лисецький*: Поглядова наука читання; *Т. Угринівський*: Ціль і значіння ручних робіт у народніх школах; *М. Божиківський*: Обсяг рахункового знання в дошкільному віці; *Ів. Старчук*: Наука рахунків у народніх школах.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Всякі заступства правні, інтервенції та посередництва у Відни
веде, як і давнійше
АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ
д-ра ЕВГЕНА ЛЕВИЦЬКОГО
БЮРО і АДРЕСА КАНЦЕЛЯРІЇ:
1563 **WIEN VIII.,** 0—10
Josefstädterstrasse 73.

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, (Шашкевича 5.).

В ПЕРЕМИШЛИ, саля Робітничого Дому: В понеділок 19. лютого, 8 вечером. Новинка. ТРОЯНДА СТАМБУЛУ оперетка. У вівторок 20. лютого „БАРОН КІММЕЛЬ" оперетка. — Білети ранійше в Народній Торговлі. XXV. 1—1

На „Рідну Школу" з приводу вінчання п. Ольги Єнджейовської з п. Іваном Чучманом проф. гімн. складає п. Ірена Лежогубська 5000 мн.; чит. „Просвіти" в Хирові як коляду 80.000 мп. — за що щиру подяку складає Головна Управа У. П. Т. IX. 1—1

Для вязнів: При св. Вечері спомянули ми спільно наших товаришів, що тоняться в запертю в тюрмах і як доказ наших споминів складаємо 25 ч. к. для вязнів. — Зоня Паньківнівна, А. Ководинський, Ю. Кордюк, Ю. Радзикевич і Лев Литвин. 1147 1—1

На „Рідну Школу" в Бережанах зібрав ученик VIII. кл. бережанської гімн. Богдан Семеґен на весіллю п. Ом. Матковського в Курянах квоту 70.300 мп. На се зложили весільні гості: дир. Ів. Білинський 10.000, архітект Гр. Білинський 10.000, о. Ів. Брилинський 10.000, Ом. Матковський 5000, Ан. Семеґен 5000, Мих. Цьопик 1000, К. С. 1000, М. К. 300, Пар. Ковальська 1000, Іг. Улан 1000, Ос. Жулинський 1000, Мих. Єнай 1000, Мик. Клітинський 1000, Гр. Мартинюк 1000, Андр. Голенбйовський 1000, Андр. Зьомко 2000, Анна Комарянська 2000, О. С. 1000, В. В. 2000, Ос. Комарянський 1000, Вол. Кордуба 1000, Вол. Рижевський 2000, М. Мулярчук 2000, Вог. Семеґен 4000, Совінський 2000. Вп. Жертводавцям складає Старшина Кружка УПТ. в Бережанах щиру подяку. 1713 1—1

Подяка.

ВП. Д-рови С. Альбінови, окружному лікареви в Товстім місті сердечно дякую за щиру й уміле поміч лікарську в часі моєї довгої недуги. 1710a 1-1

Адвокат
Д-р Степан Мудрецький.

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Пошукую свого мужа Миколу Гнидця зі Шабельні (Рава Руська), який в послідних днях жовтня 1918 р. був в Чорткові при „Arbeiter Abt. Rgt. 34, Zug 1. — Заграничні часописі проситься о передрук. Впр. оо. Парохи будуть ласкаві виголосити це в церкві. — Відповіди слати: Анна Гнидець, Шабельня, Рава Руська. 1715 1—2

Хто знав би що про **Андрея Колодія** що був при С. С. чистої бригади, та захорів на тиф в грудні 1919 року у Винниці і до сего часу без вістки, буде ласкавий повідомити Семена Колодія, Купче п. Буск. 1711 1—1

Дрібні оголошення.

СТАРША панна, учителька, з посагом симпатична, господарна з браку знайомости навяже переписку з Українцем до літ 40, на становиску, правого характеру і лагідної вдачі, який став би їй правдивим другом. Не анонімні зголошення до кінця лютого з фотографією слати до Адмін. „Громад. Вістника" під „Симпатична". За дискрецію і зворот фотографії ручить словом чести. 1712 1—1

КОНЦІПІЄНТА з провінціональною практикою глядає адвокат д-р Мудрецький в Товстім місті (Tłuste). 1710 1—5

КАНД. АДВ. пошукує посади. Зголошення слати до Адмін. „Громад. Вістника" на ч. 12. 1718 1—1

ПРАВДИВІ ГЛИНЯНСЬКІ килими на стіни і долівку, над і перед ліжками, портієри, хідники, накиди на отоману і буяки, подушки і т. п. — Можна набути: Дім Килимів — Львів площа св. Духа біля костела оо. Єзуїтів 1719 1—10

ВПРАВНИЙ інструктор, пошукує лекції — найрадше у священика. Зголошуватись під „Теольог". 17 6 1—1

АДВОКАТ Д-Р КАЧМАРЧИК з Мушини виїзджає до Америки. Буде полагоджувати всі справи американські. Старається о відшкодування за убитих в фабриках і о виплачення асекурацій. Зголошуватись: Адвокатська канцелярія д-ра Качмарчика в Мушині. 1706 2—3

НАФТУ і СВІЧКИ доставляємо по фабричній ціні сейчас по замовленню. — „УНА" промислово-торг. Товариство з обм. пор. в Дрогобичи. 1693 1—2

МЛИН турбіновий продам Американцеви. Відомість: Н. Калуський, Віпинь, п. і стація Дунаїв. 1692 2—2

СОЛІДНИЙ і вправний інструктор пошукує лекції з низших кляс ґімназіяльних. Олекс. Гулеюк, Красноїля, почта Устєріки, повіт Косів. 1697 2—2

МАЛЕ 2-МОРГОВЕ ҐАЗДІВСТВО (обширне обістя, домик о 3 убікаціях з верандою, стайня, добірний садок і 1 морґ огороду) 2 милі від Львова, 10 хвиль від стації, тільки Українцеви найрадше реемігрантови з Америки. Зголошення під „Американець" до Адміністр. 1691 2—5

МУРОВАНИЙ ДІМ У ЛЬВОВІ з добірним садом, 5 мінут від трамваю, тільки Українцеви, найрадше реемігрантови з Америки. Зголошення під Американець II. до Адміністрації. 1691a 2-5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

1630 6—6 **ДЕНТИСТ**
ЯКІВ НАСС
б. співроб. дент. заведення проф. львівського унів. д-ра Болосевича приймає в заведенню
— **вул. СИКСТУСЬКА Ч. 17.** —
Штучні зуби в кавчуку, золоті після американського системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі.

Капелюхи мужеські, жіночі, в великім виборі поручає **Твожияньскі, Львів,** КОСТЕЛЬНА 8, (будинок Рукодільничої палати). — Приймає старі соломяні і фільцові до продажі. 1707 2—6

Дорогі Товариші!
(ординовані 1898 27. II.)

Дня 27. лютого ц. р. припадає наша 25-літна річниця приняття Тайни Священства з рук Їх Еміненції бл. п. Кардинала Сильвестра Сембратовича у Львові. Було би пожаданим, щоби ми всі зїхалися, відправили спільну Літургію цього дня в церкві св. Юра, зачерпнули свіжих сил до дальшої праці, помолилися за умерших наших товаришів погуторили о наших переживаннях радощів і смутків. Тож невідклично прибувайте до Львова, щобисьмо могли зібратися в св. Юрі дня 27. лютого о год. пів до 9 рано. — До милого побачення. — о. Григорій Паньчишин парох в Гологорах. 1709 1—1

Живіть наш часопис!

Подяка.

Прибита горем по утраті Найдорожшого Мужа ПЕТРА ДЕРЖКА, податкового управителя в Сколім — складаю на цім місци подяку Вс. о. кан. Моссові за відправу похоронів та слова потіхи в часі недуги мужа, Вс. о. Матковському зі Стрия, за похоронне слово над могилою, Вп. Панству Терлецьким зі Сколього, за труди в часі недуги і по смерти Мужа, ВП. Членам Хору за величаві похоронні співи, Вп. Лікарям д-рови М. Паньчишинови зі Львова, д-рови Гіп. Левицькому зі Стрия і д-рови Меруновичеви зі Сколього за повне посвяти лічення Мужа та Всім ВП. Паням та Панам, що віддали Йому послідну прислугу. Нехай Вам Всевишний стократно труд Ваш заплатить.

Вдова Ольга з Кліщів Державна.

ПОЗІР! ЧИТАЙТЕ!
Відбито на машині до писання пєси, що легко надаються до театральних аматорських вистав:
1) „Бувальщина" або „На чужий коровай очей не поривай" жарт на I. дію Велисовського, ціна 2500 мп. 2) „Як ковбаса та чарка — то минеться й сварка" водевіль на 1 дії Старицького, ціна 2500 мп. 3) „По модньому" водевіль на 1 дію Старицького, ціна 2500 мп. 4) „Мати Наймичка" драма на 4 дії Тогобочнього, ціна 3500 мп. 5) „Нахмарило" на 3 дії Грінченка ціна 3500 мп. — **Замовляти на адресу: В. Завадський — Львів, Ринок 43/I.** Можна за післяплатою. 1—2

Нова книжка.
МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ
ТВОРИ
т. I. з портретом автора і вступною статтею доцента унів. Л. Білецького.
Ціна 4000 мп.
Продається у всіх книгарнях.
Можна виписувати за післяплатою з канцелярії Товариства допомоги еміґрантам з Вел. України. (Львів, Руська 3). 1539 9—10

ШТУЧНІ ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ
поручає на свята 1721 1—3
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА в СТРИЮ.
Цвіти з полотна тревалі. — Букети до свічок середні гарні 8.000 мп. пара, більші 10.000 мп. пара і великі 14.000 мп. пара. — Букети поставні середні 40.000 мп. пара. більші 60.000 мп. пара і гарні великі 80.000 мп пара. Гірлянди на образи 12.000 мтр. 16.000 і гарна широка 20 000 мтр. Замовляти скоро бо навал праці та всьо дорожіє.

„ЖАЛО"
сатирично-гумористичний часопис
виходить у Львові два рази на місяць, 1. і 15.
Передплата виносить 2000 мп. чвертьрічно. — В Чехословаччині 20 ч. корон піврічно. — В Америці й Канаді 1 доляр річно.
Передплату посилати на адресу:
Порфір Буняк, у Львові, вул. Скшинського ч. 14/Д.
Porfir Buniak, Lwiw—Lemberg, Sast Gallcia, Skrzyńskeho Nr. 14/Д.
Передплату з Чехословаччини можна посилати до Почтової Каси Ощадности в Празі на чекове конто ч. 79.685, з Америки й Канади та з инших країв в реджістрованих (рекомендованих) листах у тамошній валюті.

Журналі Крої Взори до ручних робіт як також **Манекіни** 1688 1—2
поручає Р. ЛЯНДАУ Львів, Чарнецкого ч. 3.

Хто ще не купив
дуже цікаве оповідання Опільського:
„ВОВКУЛАКА"
нехай замовить негайно в УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ й АНТИКВАРНІ, ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 22. — Ціна 1500 мп., з пересилкою 1800 мп. 16146) 5—5

ПОЗІР КРАВЦІ!
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
„Орґанізації кравців у Львові"
відбудуться в неділю дня 18. лютого 1923 в салі Ринок ч. 8 I. пов.
1) Звіт діяльности за р. 1922.
2) Білянс. 1702 2—2
3) Вибір Управи і Комісії Ревізійної.
Початок о 10 год. перед пол.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Господ.-спожив. Спілки „ЗЛУКА"
Кооп. з обмеженою порукою
в Станиславові
відбудуться дня 3. марта 1923. о год. 5. зпол. в домівці „Української Бесіди" при вул. Голуховского 20, з отсим порядком нарад:
1) Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів.
2) Звіт Надзірної Ради, Управи та Контрольної Комісії з внеском на принятя рахункових замкнень і білянсу за 1922.
3) Розділ чистого зиску.
4) Затвердження 2 заступн. Управи.
5) Внесення.

На случай неприсутности вимаганого статутом числа членів, відбудуться того самого дня о годину пізніще в тім самім льокалі і з тим самим порядком нарад другі Заг. Збори, які будуть управнені важно рішати без огляду на число присутних членів.

Станиславів, дня 13. лютого 1923.
1714 1—1 За Надзірну Раду:
Н. Даниш, голова, **А. Ульванський,** секр.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Філії Т-ва „Просвіта" в Сокалі
відбудуться дня 25. лютого 1923. о год. 2. по пол. в салі „Української Бесіди", в домі „Народної Торговлі", зі слідуючим денним порядком:
1) Отворення Зборів і справоздання Виділу з діяльности Філії за рік 1922.
2) Просвітний реферат про вагу орґанізації Читалень, виголосить делеґат Головного Виділу Тов. „Просвіти".
3) Реферат про орґанізацію кооператив, виголосить делеґат Пов. Союза Кооп.
4) Вибір Виділу Філії.
5) Внесення і запити.

Взивається всі Читальні до участи в повищих Зборах, а на читальняні Виділи накладається обовязок вислати на Збори що найменше 3-ех делеґатів.
1707 1—1 За Виділ Філії:
Д-р Олекса Ріпецький.

КІНОТЕАТРИ
КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА
висвітлюють від втірка 13. лютого с. р повний тайн архитвір ОЛЕКСАНДРА ДІМА на 6 дій п. з.
Чоловік в залізній масці.
В головних родях АЛЬБЕРТ БАССЕРМАН, ГАРТО, ВОЛОД. ГАЙДАРІВ, БРУНО ДЕКАРЛІ і т. п.

За редакцію відповідає Ол. Кузьма.
З друкарні Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.